

Veronika Bláhová

Když umírají hvězdy

„Je to už dávno, co jsme se viděli, co?“ zaznělo do těžkého ticha mezi dvěma starými známými. Jejich přátelství už dávno vyčpělo jako otevřená lahev starého alkoholu. Vyčpělo stejně jako stránky nových knih, když přestanou být novými.

„Jo, hodně dávno.“ Jeho hlas nebyl to jediné, co se změnilo. Jako by po těch letech zkrátka mluvila s úplně jiným člověkem. A přesto byly jeho oči stále stejně tmavé a jiskřivé. Jen to těžké sukno smutku je od minulého setkání přestalo zahalovat.

„A... co tak jako vlastně děláš?“ Prsty se ujistila, že jí tlustý zlatavý cop leží upraveně na rameni. Křečovitý úsměv jí od začátku rozhovoru ze rtů neopadl.

„Jako za práci?“

„Jako za práci.“

„Píšu.“

„Aha.“

Vteřiny ticha se protáhly do nekonečných staletí. Jako kdyby s každým úderem srdce bylo obtížnější se pod vší tíhou starých vzpomínek nadechnout.

Anebo si to celé jen představovala.

„Izidor,“ natáhl k ní ruku, „ať máme to formální představení za sebou.“ Dlaň se mu chvěla.

Ida cítila chlad jeho útlých prstů i přesto, že v tuto dobu květiny už dávno propukaly v květ a slunce pomalu nabývalo na síle.

„Ida,“ hlesla v odpověď a pevně stiskla. Křečovitá grimasa úsměvu však v koutcích stále ulpívala, „pěkné jméno.“

V odpověď jí přišel jen tichý úškleb na Izidorově tváři.

„Necháváš si narůst plnovous?“

Přejel prsty od líc až k bradě, snad aby se ujistil, že jsou vousy stále na stejném místě.

„Nejspíš to ještě chvíli potrvá,“ usmál se vřele.

Přece jen ta těžkost vzduchu začínala opadat. Zase mohla volně dýchat. Anebo se jí to taky jen zdálo.

„Pamatuješ si, jak jsme tu jako malé děti běhali a naháněli motýly? Trhali kytky? Chrpy, vlčí máky, zvonky a kopretiny. Cokoli nám přišlo pod prsty-“

„Pletli jsme věnečky a věšeli je na ploty. Aby byly cesty barevnější. Anebo jsme je pouštěli po proudu říčky.“ Jejich zraky nad těmi vzpomínkami zněžněly.

„Lehávali jsme a zírali na hvězdy, mluvili o snech,“ Izidorův hlas zněl ještě hlouběji.

„Chtěla jsi být slavná tanečnice,“ jako by chtěl ještě něco dodat. Slova mu však uvízla v krku.

Ida se smutně usmála. Ty dětské sny byly dávno pryč. Věděla, že by se raději měla věnovat reálným a dosažitelným cílům.

„Každý víkend,“ ukázala s tím posmutnělým úsměvem za sebe směrem k vesnické hospůdce, kde každou neděli hrála muzika. Izidor jen významně pokýval hlavou. Tvářil se možná trochu zklamaně, ale rozhodně ne překvapeně.

„Co sis vůbec přával ty?“ Ida hloubala ve vzpomínkách, ale jako by to vše bylo již tak dávno, že ty vzpomínka snad ani nepatřily jí.

„Chtěl jsem odtud zmizet. Chtěl jsem být někdo jiný,“ odpověděl prostě a rozpřáhl ruce, „a teď se na mě podívej. Nikdo mě tu nepoznává. Vidí jen váženého pána z hrabství.“

Ida povytáhla obočí. Oblečený na to rozhodně byl. Drahé látky a nažehlená bělostná košile. Až oči přecházely. Shlédla na svou umouněnou sukni. Už by ani nespočetila všechny ty večery, kdy ji spravovala a zašívala. Kolikrát se snažila vyprat fialové fleky od borůvek. A kolikrát si přála, aby si svým prodejem bylinek vydělala tolik peněz, aby měla na novou.

„Proč ses vrátil? Proč se tu po letech takhle ukazuješ?“ rozhodila rukama neurčitě jeho směrem. Po tom, co se zkrivený úsměv na rtech rozplynul, se jí na čele z útlého obočí začala tvořit těsně stažená zvlněná linka.

Izidorovi se na tváři znovu mihl neurčitý výraz. Možná pobavení, možná ublížení. Ať už to bylo cokoliv, jeho oči v ten okamžik potměly a hlas zhrubnul.

„Proč? Ptáš se proč? Abych si připomněl odkud pocházím. Abych viděl, jakou štreku už jsem ušel. Chtěl jsem se změnit, a to jsem taky udělal. Pracuju na sobě. Na svých snech. Už od začátku jsem měl těžší start než většina ostatních, ale i tak jsem, jak tak koukám, došel mnohem dál,“ rukou pohodil k ladině proutěném košíku, který jí ležel u kotníků. „Jsi ráda, že si za těch pár krejcarů za bylinky koupíš kus něčeho k snědku. Vrátíš se domů a budeš přemýšlet, kde vezmeš materiál na opravu střechy. Budeš ležet pod peřinou a tiše přemýšlet, koho ti matka vybere za ženicha. Takový život se ti vždy přičil, ale i tak nehodláš udělat nic, nemám snad pravdu?“

V Idě by se krve nedořezal. Stála omráčená jeho slovy a jen se vší silou snažila vzdorovat slzám, které se jí, kdo ví proč, valily do očí.

„Právě proto jsem sem přišel. Měl jsem v poslední době mnoho pochyb ohledně mých rozhodnutí a životě celkově, ale

zjišťuji, že nemohu být šťastnější. Miluju svůj život a ten fakt, že jen já mám tu moc rozhodnout o dalším vlastním činu.“

Hřejivý pozdně jarní vánek si pohrával se stébly trávy a barevným kvítím. Od bílé, přes modrou a fialovou až k rudé. Ptáci z plných plic pěli své žalozpěvy a balady a listí v korunách stromů ševalilo. Srnec, který měl za to, že ho mezi stromky na kraji lesa nikdo nevidí, se nerušeně pásal, zatímco si myslivec připravoval prst na spoušti.

„A taky se rozloučit,“ Izidor sklonil hlavu v decentní pokloně „Nemám co více ti říct. Již v dětství jsem kvůli tobě ztratil mnoho drahocenného času. Očividně jsem ti ta celá dlouhá léta, kdy jsem odešel ani nescházel. Soudě podle tvé reakce, když jsme se nyní potkali. Snad jsi doufala, že se již nikdy nevidíme. Před lety jsi mi byla sluncem, nyní jsi pro mě jen mrtvou hvězdou. Sbohem Ido.“

Nečekal na odpověď. Otočil se k dívce zády a se štědrá dávkou rozvahy a klidu se dlouhými kroky vydal zpět ke svému domovu. Nechal za sebou říčku, luční kvítí a živé i mrtvé hvězdy. Tentokrát opravdu nadobro.